

سرشناسه: موسسه مردم نهاد اندیشه روشن ندوشن

عنوان: سایه های روشن: مجموعه عکس هایی از منطقه تاریخی ندوشن

تکرار نام پدید آورنده: سید مجید فاطمی ندوشن؛ خوشنویس: محمود رهبران؛ عکاسان: سید ناصر مهین طاهری ... [و دیگران]

مشخصات نشر: قم: یاران قلم، ۱۳۹۸

مشخصات طاهری: ۱۴۴ ص: مصور (رنگی)، عکس

شابک: ۴ - ۹۳ - ۲۵۴۵ - ۹۶۴ - ۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عکاسان: سید ناصر مهین طاهری، بردیا سعادت، حسام چاوش، سید علی پور مستوفی، محمد هادی آخوندی، امیر جلالی، جلال قدکچیان، احمد ظهراپی،

سید حسین امامی، سید مجید فاطمی ندوشن، رضا نصیری، عماد عابدی، فضل الله رحیمیان ندوشن، محمد رضا جعفری ندوشن، عاطفه جعفری ندوشن

موضوع: عکس ها - ایران - ندوشن

موضوع: ندوشن - آثار تاریخی - عکس ها

موضوع: ندوشن - مصور

شناسه افزوده: فاطمی ندوشن، سید مجید، ۱۳۶۵

رده بندی کنگره: ۲، ۱۳۹۸ م / ۶۵۴ TR

رده بندی دیویی: ۷۷۹ / ۹۹۵۵۱

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۰۹۳۱۸

5607

۱۵۵۵

۱

۱۲۶

مهر

سایه‌های روشن

www.ketab.ir

مقدمه

در مرکزی ترین نقطه ایران و در کرانه کوهپایه های زاگرس مرکزی و ضلع جنوبی تالاب گاوخونی، شهری کوچک با نام قدیمی «ندوشن» قرار دارد که بنا به روایت کتاب خاستگاه سیاوش و به گواهی آثاری چون تپه بهرام گور و افسانه های محلی روزگاری مراتع سرسبز آن نخچیرگاه شاهان ساسانی بوده است و در دوران تاریخ میانه ایران، سده هایی رونق و شکوفایی فرهنگی - اجتماعی فراوان به خود دیده است بویژه که به دوران آل مظفر، امیر مبارزالدین محمد بن مظفر مؤسس این سلسله ایامی چند از سوی ایلخانان مغول بعنوان راهدار میبد - ندوشن منصوب بوده و برخی از عمارات و ابنیه مذهبی این ناحیه که از ارزش تاریخی زیادی برخوردار است حاصل همت این «امیر محتسب» و شریعتمدار خواجه حافظ می باشد و از این روست که کالبد تاریخی شهر بیشتر ایشه در دوران ایلخانی و حتی پیش از آن دارد.

از سویی دیگر ظرف کران سنت ها، آداب و فرهنگ اصیل قوم ایرانی را در کنار آثار ارزشمند و کم نظیر فرهنگی همچون بناهای فاخر با کتیبه ها و سردرهای مرقع، منبرها و رحل های جویین حکاکی شده و کتاب ها و قرآن های خطی نیز جلوه هایی از جلوت و شکوه قامت بلند تاریخ این منطقه اند. ندوشن مسجد جامعی دارد که به نمایی منبر چوبی و مثبت کاری شده ای که ۹۰۰ سال از عمر گرانبارش می گذرد یک هزاره از عمرش می گذرد و البته که نشانه های تاریخی این دیار منحصر به این نشانه ها هم نیست و بناهای تاریخی دیگری چون مسجد آمنه گل و برج و باروها متعدد و قلاع و بقعه هایی تاریخی گوناگون ... نیز گواه این ادعایند. ندوشن، کوچه ها، دربند ها و خانه های تاریخی و متعینی دارد که تابلوهایی نفیس از تلفیق معماری و شهرسازی ایرانی - اسلامی را به نمایش می گذارند.

کهنگی و ریشه داری آداب و رسومش که گاهی رگه هایی از سنت خالص و دست نخورده ایرانیان باستان را به رخ می کشد، حکایت زیست بومی است که دور بودنش از گزند حوادث ایام آن را قدری بکر و اصیل نگه داشته است. ما بر این آثار تاریخی و تمدنی آن اعم از ابنیه و امکانه، صحف و کتیبه تا آداب و رسوم پر حکمت و اندرز پیشینیان، گنجینه ای فاخر از فرهنگ عامه این بوم و برار فراهم ساخته است، که در کنار رجال نامدار و تاریخ سازی از عرفا و علما و اطباء و نویسندگان صاحب نام این قطعه از سرزمین مرکزی ایران را بوم برکت و رنگی از فرهنگ دیرپای ایرانیان مسلمان و پاک نهاد فرا روی نسل های کنجکاو امروزین فراهم می آورد. همچنین وجهه فرهنگی و تاریخی ندوشن در آثار بجا مانده از رجال نامداری از علما و عرفای متقدم نظیر امام الدین علی قاضی، سلطان حسین فاضل، زین الدین علی خاموش و ... تا دانشمندان بومی متاخر همچون دکتر محمد علی اسلامی ندوشن قابل برداشت است.

شگفتی دیگر این سرزمین، منابع طبیعی بی مانندش است، نظیر دره سنگ آبه ها و آبشارها و چشمه های معدنی و از جمله غارهایی که نگاره های چندین هزار ساله ای را بر خود دارد و گواه آن اندکه این دیرجای، زیستگاهی چند هزار ساله بوده است. بی جهت نیست اگر با این توصیف آنرا شهر موزه ای در حاشیه کویر مرکزی ایران نیز بنامیم.

در این قطعه از خاک تفتیده کویر هنوز پدران و پدر بزرگان، صدر نشین اند. هنوز هم مهمانان حسب خداوند و هر آنچه چه در پستوی خانه هاست ضیافت بخش سفره هاست، در اینجا نان نعمت خداست و برکت خانه و آب را باید به نیکی پاس داشت و سنت حسنه وقف که آمیزه ای زندگی بخش از شریعت مقدس اسلام و سنت دیرینه ایرانیان نیک نهاد است در اینجا نگاهبان همیشه بیدار ابنیه و عقارست.

پاسداشت دین و دانش در این دیار از گذشته های دور معمول بوده و مکتبخانه های فراوانی بر پا گشته تا آموزش قرآن و حدیث بدهند یا حکمتهای گلستان سعدی برای کودکان فرا خوانند. شاید از همین رو است که اولین مدرسه نوین ایرانی را نیز در میان روستا و فراء متعدد ایران در اوائل قرن سیزدهم هجری در اینجا به نام حکیم ناصر خسرو قبادیانی گشوده اند و از آن تاریخ تاکنون دانشی مردان و زنان فراوانی از آن برخاسته اند که شهرت علمی و فرهنگی اشان سراسر ایران زمین را در بر گرفته است.

ز این رو در سالهای اخیر که توجه اهالی فرهنگ و هنر به گنجینه های تاریخی و فرهنگی ایران زمین، فزونی یافته سیمای باستانی و فرهنگ عامه دیرینه سال ندوشن نیز دائما از زوایای گوناگون در قاب دوربین عکاسان و تصویر پردازان بسیاری به جلوه نشسته و موسسه مردم نهاد اندیشه روشن ندوشن نیز در

راستای رسالت فرهنگی خود همتی را مصروف چاپ و انتشار آنها کرده است؛ نخستین بار با هنرنمایی عکاس صاحب نام، فرزین ناظم زاده درکنابی با عنوان «ار خاک تا خیال» رخسار این خاک بی رنگ با حافظه و انگاره های پررنگ تاریخ آن، پیوند خورد و اقبال و تحسین اهل فرهنگ و هنر را در پی آورد و موجب شد تا جمعی از عکاسان و هنروران بنام یزد در بهار سال ۹۵ در قالب یک تور دوروزه هنری با حمایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و همراهی جناب آقای محمدرضا احسانی زاده مدیرعامل انجمن عکاسان استان یزد با گذر از سویه ها و سایه ها در جستجوی روشنای این خاک گرم مهرآمیز برآیند. «سایه های روشن» پرتویی است بر سیمای مستور شهری که همچون دلفینه ی پرپهای تاریخ و فرهنگ ایران در کانون جغرافیای این سرزمین زیر غبار تاریخ مکتوم مانده است. و اکنون در این روزگار مشوش و پرآشوب که نسل های نو در پی جویی بنیان های هویتی خود، برآمده اند چون شیرازه ایی محکم از سبک و میراث رسته دار فرهنگی است که با پدیداری پیدا و پنهان آن، دستمایه های اصیلی از هویت ملی به دست می دهد. موسسه اندیشه روشن بر همین محمل علاوه بر این بازنمایی سایه روشن تاریخ و فرهنگ دیارمان به تدوین فرهنگ عامه و آداب و رسوم پیشینیان آن نیز می پردازد که امیدوار است در منسورات آتی خود از آنها رونمایی کند.

در تهیه و تدوین این کتاب علاوه بر هنرمندان عکاس؛ سیدناصر مهین طاهری، حسام چاوش، بردیا سعادت، سیدعلی پورمستوفی، محمدهادی آخوندی، سید مجید فاطمی، محمدحسین امامی، جلال قدکچیان، عماد عابدی، رضا نصیری، احمد ظهرابی، امیرجلالی، فضل الله رحیمیان، عاطفه جعفری، محمدرضا جعفری، یاران همدل موسسه فرهنگی و اجتماعی اندیشه روشن بویژه علی غیاثی ندوشن، علی اکبر جعفری، سیدهادی موسوی، مجید فاطمی، محمدحسن صادقیان و فضل الله رحیمیان نیز تشریک مساعی داشتند که نمی توان از قدرشناسی اشان درگذشت.

موسسه فرهنگی و اجتماعی اندیشه روشن ندوشن

اردیبهشت ۱۳۹۸

سایه های روشن

مجموعه عکس هایی از منطقه تاریخی ندوشن

این اثر به همت و کوشش مؤسسه مردم نهاد اندیشه روشن ندوشن به زیور طبع آراسته گردید

مدیر اجرایی : سید مجید فاطمی ندوشن

حوشنویس : استاد محمد رهبران

گرافیک و صفحه آرایی : سید مجید فاطمی ندوشن

عکاسان : سید ناصر مهین طاهری، بردیا سعادت، حسام چاوش، سید علی نورمستوفی، محمد هادی آخوندی، امیر جلالی
جلال قدکچیان، احمد ظهرابی، سید حسین امامی، سید مجید فاطمی ندوشن، رضا نصیری، عماد عابدی، فضل الله رحیمیان ندوشن
محمد رضا جعفری ندوشن، عاطفه جعفری ندوشن

ناظر چاپ : مجید یزاین استودیو

نوبت چاپ : اول

سال انتشار : ۱۳۹۸

چاپ : کسری یزد

شمارگان : ۱۰۰۰ جلد

قیمت : ۹۰۰۰۰ تومان